

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Tractatus VI. De Potestate Pontificis eligendi sibi Successorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

TRACTATUS SEXTVS
DE
POTESTATE PONTIFICIS
eligendi sibi Successorem.

RESOLVTIO PRIMA.

*An Pontifex possit sibi eligere successorem?
Et affirmatiua sententia proponitur? Ex part. 10. tr. 5.
Ref. etiam 1.*

§. 1. **P** O S S E Pontificem, absolute loquendo, & in rigore eligere sibi Successorem, docuit hac nostra tempestate ingeniorum Phoenix Gabriel Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 244. cap. 3. num. 26. vbi sic ait. Postremò de electione Summi Pontificis Romani dicamus; de qua; cum certum sit, ab ipsis Summis Pontificibus esse modum electionis præscriptum, & Cardinalibus commissum, manifestè consequitur hoc ius primariò in ipso Summo Pontifice esse, vt ipse eligere sibi possit successorem: sicut Petrus elegit sibi Clementem, teste Ioanne III. in Epistola vnica, quæ est ad Germaniæ & Galliæ Episcopos, capite primo, Nam, si non posset Summus Pontifex Successorem sibi eligere, neque etiam sua lege positiua aliis præscribere posset modum electionis, sicut reuera præscripsit, & Cardinalibus tribuit. Contra verò, qui potestatem à Deo habet præscribendi modum electionis aliis, & eum immutandi, prout expedire iudicauerit, cur etiam non habeat Successorem sibi eligendi? Et quidem Beatum Petrum elegisse Clementem, vt sibi succederet, negare non possumus: cum id expressè testetur Ioann. 3. in prædicta epistola: nam Linus, & Cletus non successerunt Petro in Romano Pontificatu; sed ipso viuente absolute ordinati sunt Episcopi, hoc est sine vlla Ecclesia, vt Petri Coadiutores essent: sicut disp. 241. cap. 1. diximus. Et idem Ioannes III. scribit: nullum autem fundamentum habemus, vt asseramus, hoc fuisse Petro ex peculiari priuilegio concessum, vt sibi successorem posset eligere. Scio quidem viros peritos aliquos oppositam sententiam sequutos fuisse, vt Antonium & Panormitanum in cod. Licet de electione: cò quòd effectus huius electionis referatur ad tempus, quo iam non est Papa, & ideo videatur nulla; cum tunc iam non sit Papa, cuius autoritate id fieri debet: id, quod etiam docuit Syluest. in Summa, verbo excommunicatione 9. num. 2. Verum hæc ratio mihi non probatur; nam sicut Pontifex tribuit aliis facultatem, vt post mortem suam successorem eligere possint; cur etiam ipse in vita sua non posset ipsum ita designare, vt ius successionis haberet; Præterea hanc potestatem potuisse illi Deum tribuere, nemo dubitare potest: cumque legamus, Petrum elegisse Clementem sibi Successorem; dubitare etiam non debemus, aliis etiam Pontificibus hanc potestatem re ipsa Deum tribuisse. Ceterum, quamuis dicamus, iure diuino hanc potestatem eligendi Pontifici Ro-

mano concessam fuisse, non proinde asserimus hunc esse magis conuenientem modum electionis, aut semper Pontificem eo vti posse sine peccato: nam potestas à Deo ita concessa est, vt si hoc modo electio magis expedire iudicetur, fiat, sin minus, aliis committatur, & præscribatur modus illius, & hic modus vt plurimum magis conueniens est. Hucusque Vasquez.

2. Sed post Iesuitam, Dominicanum loquentem audiamus, & is erit sapientissimus Magister Victoria in Relect. vndecim. de potestate Eccl. q. 2. prop. 10. n. 2. 3. B. Petrus (ait) potuit eligere & designare sibi Successorem; qui defuncto Petro, sine alia electione esset Summus Pontifex. Hæc propositio non recipitur à Theologis recentioribus, quòd sint Pontificia dignitati aliquanto inferiores, quam deceret, alioqui pij, & Christiani Scriptores. Sed probatur primò ex facto Petri, qui (si fides habenda est narratibus) Clementem viuens ipse Pontificem nominauit; vt habetur 8. q. 1. cap. si Petrus; ex autoritate Ioannis scilicet Tertij, qui fuit temporibus Iustiniani.

3. Item probatur manifesto, & inuicò argumento: nam, vt probatur supra est, poterat ferre legem de electione Successoris; sed potuisset ferre legem, vt viuens Pontifex eligeret Successorem; imò illa lex videtur futura conuenientissima ad tollenda Schismata, & ambitiones: sicut apud Romanos durante adhuc Magistratu Consulium designabantur futuri Consules, quare ergo non ita potuit fieri de Summo Pontifice? Item potuit ferre legem, vt Episcopus viuens nominaret sibi Successorem; quare non potuit de Summo Pontifice? Sequitur consequenter, quod tantundem potuit facere quilibet Successor Petri. Patet, quia habuit eandem potestatem. Hæc Magister Victoria.

4. Probari potest hæc opinio: nam ad Papam spectat definire modum, quo sibi succedatur: Sed vnus eorum est, vt antecessor Successorem nominet; qui neque includit repugnantiam, nec apertam præfert indecentiam: ergo, &c. Confirmatur, quoniam Papa statueri valet, vt eo viuente eligatur Successor eo modo, quo Imperator eligitur. Valet præterea hanc nominandi Pontificis prærogatiuam vni personæ concedere: vt Ostiensi Episcopo, vt eligat sibi successorem c. petri. 7. q. 1. & 8. q. 1. non semel; ergo & ipse idem poterit efficere: cur enim non sibi tribuat quod aliis potest? Denique ostendimus Petrum id egisse: neque constat permotum fuisse singulari priuilegio aut reuelatione: fecit ergo ex ordinaria potestate.

5. Nec obstat dicere cum Cardinali Turrecremata, vt infra, Petrum non elegisse Clementem, qui sibi succederet, sed solum nominasse illum, vt postea eligeretur, & ita reuera Clemens non fuit secundus Pontifex à Petro, sed Linus & Cletus, vt patet ex can. Misæ, & ex Iren. lib. 3. cap. 3. non fuit ergo Clemens à Petro electus.

6. Respondeo,

6. Respondeo, opinionem Turrecremata non esse admittendam; cum sit contra Tertulianum de *prescriptionibus*, Hieronymum *lib. 1. in Iovinianum*, & in *cap. 52. Ilaia; Ruffinum in prefatione Relectionum*, & in *inuetina contra Hieronymum*; Ioannem III. Papam in *epist. ad Episc. Germania*; Anacletum *ep. 1. Damasum in vita Petri*, & *contra cap. si Petrus*, & *c. vnde 8. 9. 1. Vide ex Scholasticis Pitigianum in 3, sentent. tom. 2. disp. 25. q. 2. art. 3. concl. 2.* Itaque dicendum est, vel Clementem fuisse quidem à Petro electum; sed statim verò post mortem ipsius Petri renūciasse ac noluisse succedere: quod videtur sentire Epiphanius *serm. 27.* & docet Bellarm. *de Rom. Pontif. l. 2. cap. 5.* & Barón. *tom. 1. ann. 60. a. num. 15.* vel dicendum de facto Clementem successisse Petro. Ita Patres citati.

7. Linus ergo extitit coadiutor Petri eo viuente, Romanamque Ecclesiam gubernabat eo absente ipsoque ante Petrum defuncto, Cletus in eodem munere successus est; tandem verò mortuo Petro, Clementis eius Successoris Cletus itidem, quandiu vixit Coadiutor fuit, ob idque hi duo inter Episcopos Romanos numerantur. Vide Turrianum *l. 4. contra Cent. cap. 10.* & Suarez *vbi infra num. 8.* & ita hanc affirmatiuam sententiam præter Vasquez, & Victoriam ad ductos ad recentioribus firmat Andr. Duall. *de potest. Pontifici part. 3. quest. 6.* Martinus Bonacina *tract. de electione Pontificis quest. 6. puncto 4. propos. 2. num. 3. 5. 8.* & alij.

RESOL. II.

Opinio negatiua assertur, videlicet non posse Papam sibi Successorem constituere? Ex part. 10. tract. 5. Ref. titam 2.

§. 1. **H**is tamen non obstantibus secunda opinio negat Pontificem posse sibi eligere Successorem. Et illam tenet Cardinalis Iacobatus *de Concil. lib. 5. art. 22. num. 2.* & *l. 8. art. 18.* Cardinalis Albanus *lib. de Cardinalatu, q. 32.* Cardinalis Turrecremata *in Summa Eccl. l. 2. cap. 5. 1.* Card. Caietanus *tom. 1. opusc. 17. 2. in Apolog. de comparatione auctoritatis Papæ cum auctoritate Concilij part. 2. cap. 22.* & alij quos citat, & sequitur Reuerendis. P. M. Vincentius Candidus Sacri Palatii Magister dignissimus, *in peculiari disquisitione de hac q. impressa in fine tom. 2. suorum operum fol. 342.* Idem docet Pater Comitulus *in Resp. moral. lib. quest. 98.* Azorius *in Summa tom. 2. lib. 4. cap. 5. q. 3.* Turrianus *in 2. 2. tom. 2. disp. 15. dub. 3.* Michaël Tarrade *in amplitudine beneficiaria disp. 1. & disp. 5. q. 2. num. 18.* Villadiego *de Card. q. 5. num. 19.* Mancinus *in disp. cent. 2. cap. 177.* Acugna *in Decretum Gratiani p. 1. disp. 79. cap. 10. num. 1.* Laudensis *de Card. q. 20. & 39.* Laurorius *Var. tom. 1. tit. 4. cap. 43. num. 33.* Armacanus *lib. 1. cap. 15. & 19.* Paludanus *de Rep. Eccl. cap. 7.* Tiracuellus *de Iure const. part. 3. limit. 2. num. 4.* Alphons. Mendoza *in Q. Q. Quodlibeticis q. 4.* Rodolphus Cuperus *tract. de Ecclesia, artic. 2. num. 23. fol. 151.* & alij.

1. Probatur hæc opinio à Caietano ex illa propositione Aristotelis *de semno & vigilia*, dicentis: *Eius est potentia, cuius est actus*; sed electionis Papæ actus, simpliciter & absolute nõ est Papæ; ergo potestas electiua Papæ nõ conuenit formaliter Papæ. Maior patet ex Aristotele. Minor probatur: electio Papæ est actus factiuis, quantum ex se, tunc Papæ; quod est dicere, quod per actum electionis pro illo tempore, quo eligitur Papa, efficitur Papa ille, qui eligitur: ergo repugnat ei, quod præsupponat pro tunc Papam.

Patet consequentia, quia quod fit, non est, si enim esset, non fieret. Tunc ultra; ergo elector præsupponitur secundum naturam rei electioni, & est simul tempore cum electione. Tunc ultra: Ergo actus electionis Papæ non est Papæ, quia electio Papæ est actus Electoris Papæ.

3. Deinde Turrecremata alias addit rationes; translatio nempe sacerdotio legali, oportuisse formam etiam assumendam personæ ad Sacerdotium transferri. In Sacerdotio legali vim habebat successio originis & carnis; debebant enim Sacerdotes esse ex stirpe Aaron *Exod. c. 28.* Decuit ergo, inquit, Turrecremata, vt huiusmodi forma, translatio Sacerdotio, transferretur in aliam; vt iam non per carnis originem, sed per electionem assumptio fieret personæ ad Pontificatum. Hæc est illius prima ratio.

4. Sumit secundam ex spiritualitate Sacerdotij Evangelici, cuius summus Principatus non carnis, sed vitæ & spiritui debetur. Tertiam vniuersitate Sacerdotij, quod ad omnes tribus, & nationes pertinere potest, ac pertinet. Quartam ex qualitate vitæ, & sanctimonia, quæ requiritur in maximo Sacerdote; quæ sanctitas minus periclitatur, difficiliorque perit si Sacerdotium summum non origine, sed electione mandetur. Quintam ex periculo fortuito, quod accidere posset, si successione originis Pontifex eligeretur. Sextam ex utilitate populi Christiani, cui Pontifex maximus præficatur. Septimam ex ratione naturali: quia nullus videtur iuste præesse multitudini, nisi ex eius consensu; ita à Christo, ait, Ecclesiæ potestatem permissam esse sibi creandi Pontifices. Vnde subiungit Turrecremata, de iure naturali, & quasi diuino videtur esse, quoddam Papa non faciat sibi successorem, nec post mortem, nec post resignationem. Et paulo post; sic ergo patet, quod tam iuri diuino, quam naturali consonum videtur, quod ex electione, (cùm hodie sunt Cardinales, vt in *cap. in nomine Domini disp. 23. & 79. cap. 1.*) fiat Papa, siue assumatur summus Pontifex.

5. Et hanc vltimam rationem nimis approbat Azorius *loco citato*, vbi sic ait. Existimo dicendum, id quidem iure diuino, & Christi institutione non esse interdictum; nusquam enim id in Sacris litteris legitur vetitum, aut improbatum; nec enim arbitror, tantummodo ius Canonicum prohibere, quominus Romanus Pontifex Successorem nominet & creet, nam si id solummodo ius Canonicum prohiberet; possent illud Romani Pontifices abrogare: sed ipso iure naturali videtur esse cautum, ne id vlla ratione fiat; nam eo ipso, quo Christus Petrum suum Vicarium creauit, & voluit in eadem potestate Romanum Pontificem succedere; liberum Ecclesiæ reliquit, vt hoc, aut alio modo Pontifex eligeretur. Hac tamen libera potestate à Christo relicta, consequitur vt ipsa naturalis ratio præcipiat, ne Romanus Pontifex Successorem eligat; cùm illa dicat, innumera penes mala in Ecclesiam oritura, si Papa id fecerit.

6. Quare, etiamsi aliquis Romanus Pontifex sibi Successorem creasset; nihil sanè fecisset: nam post eius obitum Ecclesia nequaquam permisisset: Generalis enim totius Reip. Christianæ, pax, & tranquillitas perturbaretur; ac proinde alium in demortui Pontificis locum Ecclesia subrogaret, teste Gomez. *q. 1. in regula de Infir. resig.* Hæc Azorius. Et hanc sententiam esse communem inter Doctores testatur Panormitanus *in capite licet de vitanda, de elect. num. 2.* Sic asserens: Non tamen Papa potest eligere sibi successorem, vt notat Gloss. *in cap. Apostolica §. His omnibus 8. quest. 1.* & sequitur Ioan. Andr. hic & Archid. *in cap. transitus disp. 79.* & tenetur hoc dictum communitè

munitur per Doctores. Et est ratio, quia effectus huiusmodi electionis refertur ad tempus, in quo non est futurus Papa leg. qui de iurid. om. ind. Hæc ille.

RESOL. III.

Sententia media inter affirmativam, & negativam sententiam superius adductam proponitur.

Et cursum inferitur, an ex dispensatione possit Episcopus Successorem sibi eligere?

Et an possit Pontifex adhuc vivens renunciare Papatum, & alium Papam loco sui eligere, id est, existens Papa an possit alium designare?

Et advenit non posse Papam prius renunciare Papatu, & deinde alium eligere? Ex part. 10. tract. 5. Resol. etiam 3.

§. 1. **V**idisti, amice Lector, circa præsentem quæst. inter se pugnantem sententias; nunc tertiam opinionem mediam inter supradictas afferam, & est Patris Suar. de fide, spe & charit. disp. 10. sect. 5. num. 16. vbi admittendo supradictas opiniones tanquam probabiles, tamen addit: Ego nec simpliciter concederem dictam potestatem Pontifici, nec negarem simpliciter: potest ergo Papa ordinare modum electionis, iustum tamen, & utilem Ecclesie, quæ non sit in destructionem eius, sed in ædificationem: quare si tentaret prædictum eligendi modum, tanquam ordinarium præscribere, valeret is minime, neque esset observandus: quia planè vergeret in perniciem Ecclesie, unde aperta contineret iniustitiam atque in iusto casu vigente aperta Ecclesie necessitate, id faceret, iuste faceret, legitimaque Potestate uteretur, ut arbitror. Et rationes pro Victoria factæ probant. Ita Suarez.

2. Sed magis lætè hanc sententiã probat doctissimus Pater Franciscus Amicus in cursu Theol. tom. 4. disp. 6. sect. 6. num. 204. & sequi, vbi firmat, quod possit Sum. Pontif. sibi successorem post mortem designare, sique sic designatus, valide electus foret; modo, talis electio apertam non contineat iniustitiam: quod tunc esset, ut declarat Glossa in c. si transitus disp. 79. quando Pontifex hoc faceret, quasi ex testamento dignitatis suæ heredem substitueret. Nam tunc in valida esset electio, tanquam usurpata iuris non sui: cum Pontifex hanc potestatem non habeat ut hæreditariam cum iure de illa disponendi quomodocunque, sed in utilitatem dumtaxat, & emolumentum Ecclesie.

3. Assertionem sic explicatam, probat, primò ex præcit. cap. si transitus; in quo videtur supponi, posse Pontificem futurum Successorem nominare: sic n. habet: Si transitus Papæ inopinatus evenerit, ut de sui electione successoris, ante decernere non possit &c. nam etsi hoc caput nonnulli explicant de electione successoris, non quem ipse Pont. immediatè, & per seipsum designet, sed mediatis Electoribus, cum quibus ante mortem de futuro successore ab ipsis eligendo deliberet; nulla tamen ratio cogit ad illud sic intelligendum. Præterea si potest illum per Electores à se designatos eligere, cur non possit ipsemet illum eligere: cum sit supra Electores qui potestatem eligendi habent ab ipso Papa, qui electores pro futuro Pontifice determinare potest.

4. Dices, idèd non posse præsentem Papam, futurum eligere; quia mortuo eligente non amplius obligat eius electio quæ in vita elegentis non habuit effectum.

5. Sed contra; nam vnde constat mortuo Papa

eligente, eius electionem non ampliùs obligare? Potuit enim Christus hanc potestatem suo Vicario concedere; & aliunde non constat illam ei non concessisse.

6. Probatur igitur Assertio secunda ipso facto Petri, qui vivens successorem sibi elegit Clementem; ut ipsemet & Clemens testatur Ep. 1. ad Iacob. Fratrem Domini, circa initium; & Ioannes III. in Ep. unica ad Germaniam & Galliam Episcopos, & habetur cap. si Petrus 8. quæst. 2. vbi dicitur, Petrum Pontificiam potestatem tradidisse successori suo. Quo modo eligendi, aliqui apud Suarez disp. 10. sect. 4. n. 8. vfos fuisse, putant, Linum & Cletum.

7. Dices, aut Clemens electus fuit à Petro peculiari instinctu Spiritus S. qui modus non est in exemplum trahendus; vel certè electus fuit à Petro non immediatè, sed mediatis Electoribus, quos Petrus ipse constituit: sicut dicitur Pontifex eligere futurum Papam per Electores à se constitutos. Sed contra primò, nam vnde constat, hoc Petrum fecisse peculiari instinctu Spiritus S. & non ex ordinaria potestate sibi à Christo communicata? Contra secundo, Quoniam (ut rectè notat Caietan, tom. 1. opusculi. 2. 3. in Apol. de comparatione auctoritatis Papa cum auctoritate Concilij part. 2. cap. 2. ad 5.) talis explicatio est contra textum, in quo legitur, Tradente sibi Petro, non autem ordinante.

8. Probatur tertia Assertio posita, quia nullum extat ius divinum oppositum prohibens; humanum autem positum non sufficit, cum Pontifex plenam potestatem habeat supra omne ius humanum positum: & suam potestatem habeat non ab Ecclesia, sed à Deo.

9. Dices: Hoc ius divinum colligi ex duobus capitibus Episc. 8. quæst. 1. in quibus statuitur, non licere Episcopo successorem sibi eligere. Sed contra, nam manifestè ibi agitur de iure Ecclesiastico, quod fuit in Antiocheno Concilio determinatum. Et constat, quia ex dispensatione Papæ potest Episcopus Successorem sibi eligere; ut notat ibi Glossa, & expressè habetur cap. petisti. 9. quæst. 1. vbi Pontifex Zacharias concedit Archiepiscopo Moguntino, ut sibi successorem post mortem eligat.

10. Nec obstat dicere cum Doctoribus negativè sententiæ, quòd non fuit expediens, ut talis potestas concederetur Pontifici ob multa incommoda, quæ ex tali electione nasci possent. Vnde efficax Argumentum sumunt ex eo, quòd nullus Pontifex hæcenus tali modo vfos sit, Nam ratio tantum probat, huiusmodi electionem irritam fore in casu in quo aperta contineret iniustitiam. Alias n. in maximum bonum Ecclesie interdum cederet, si præsens Pontifex, prævidens futura schismata ex futuri Pontificis electione, ipsemet successorem designaret. Cæterum, quòd nullus Pontifex hæcenus hoc modo eligendi vfos sit, id fortè accidit, vel propter probabilitatem contrariæ sententiæ, propter quam meritò nullus voluit futuri Pontificis electionem dubio exponere: multa n. speculatiùe iudicantur vera, quæ tamen, ut redigantur in praxim, non semper censentur tutatim ne daretur occasio, ut Pontifices hoc iure uterentur ut proprio & hæreditario, qui esset pessimus potestatis abusus.

11. Addit etiam Amicus, quòd possit Pontifex adhuc vivens renunciare Papatu, & alium Papam loco sui eligere. Hæc assertio sequitur ex præcedente: nam si potest Pontifex, naturali morte Papatu defunctus, ipse successorem sibi eligere, cur non poterit adhuc vivens, renunciato Papatu, alium in Sedem Petri designare? Nam quòd possit spontè Papatum renunciare, maximè accedente consensu Ecclesie, ab omnibus

omnibus conceditur: idque peculiari statuto definiuit Celestinus V. qui & ipse Papatum renunciauit: vt de renunt. cap. 1. refert Bonifacius VIII. qui tunc temporis erat vnus de Cardinalibus, vt ipsemet testatur. Quod autem ipse eligere possit Papam, probatur; quia modus eligendi Papam est de iure positus, pendens à potestate Romani Pontificis; ergo possit hunc modum statuere, ac seruare.

12. Aduertendum tamen est, non posse Papam prius renunciare Papatui, & deinde alium eligere: quia, renunciato Papatu, non haberet amplius potestatem mutandi modum praescriptum ab alio Papa. Sed existens Papa potest alium designare; per quam designationem simul & alter eligeretur, & ipse desineret esse Papa: ita vt electio vnus, esset renunciatio & depositio alterius; vt nec simul tempore essent duo Summi Pontifices, nec daretur tempus, in quo nullus esset in tali casu Pontifex; sed quando vnus desinere, alter inciperet.

13. Neque huic nostrae assertioni obstat, quod cum Celestinus III. graui morbo laborans renunciauit velle Papatum, & Cardinalem Ioan. de S. Paulo, tit. S. Petri, sui ipsius loco eligi cuperet; Cardinales noluerunt, asserentes inaudium esse in Ecclesia Dei, vt summus Pontifex se ipsum deponat: nam hoc, factum non est ante Celestinum V. ante quem nullum praecesserat exemplum, quod summ. Pont. se ipsum sponte à Papatu deponeret. Hucusque Pater Amicus, vbi supra.

RESOL. IV.

Autoris sententia, & de supradictis opinionibus indicium breuiter profertur.

Et docetur Pontificem adiutorem cum futura successione adsciscere non posse? Ex part. 10. tract. 5. Resol. etiam 4.

§. 1. **E**T haec sunt opiniones Doctorum, circa praesentem quaest. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Ideo assero, quod secundae sententiae negatiuae libenter adhaereo, non solum propter rationes, quas in sui fauorem adducunt communiter DD. sed primo propter relationem Consistorialem, quam DD. citati non obseruant, & de qua mentionem faciunt Ioan. Bapt. Casali. de veterib. sacris Christianor. ritib. cap. 79. in fine, & Andr. Victorel. in addit. ad Giac. in vit. Papae Pij I. V. his verb. Anno, 1565. die 18. Cardinales in Consistorio alloquens, aetatem suam senio confectam in occasum quasi praecipitem ferti, narrans; adiecit, scire se, quaeri à Iuriconsultis, an Romanus Pontifex sibi successorem deligere queat; & sub Paulo IV. agitamam quaest. An idem Pontifex adiutorem cum futura successione adsciscere possit. Et quamuis nonnulli, Decius in primis, id affirmet; eam tamen sententiam Pius, vt fallam, reiciendam censuit: volebatque declarare, & si opus fuisset, statuere Pontificem, Cardinalibus etiam assentientibus, id facere non posse. Maior Cardinalium numerus decretum faciendum, iudicauit. Gambara dixit, declaratum olim à Pont. in Consistorio, & decreto firmatum; hoc à Pont. effici non posse: quare, aiebat, videndum, quibus verbis constitutio facienda, Pius, auditis sententis, decretum inuile non futurum asseruit; seque declaraturum, Pontificem non posse successorem adiutoremvè cum futura successione sibi eligere, Hæc ibi.

2. Secundo moueor ad negatiuam sententiam magis tenendam; quia, cum Bonifacius II. tentauit ordinare sibi successorem, Vigilium Diaconum;

facta tamen iterum Synodo, ipsemet Bonifacius Papam se confessus est Maiestatem: quod sibi successorem constituisset; & decretum sua scriptione munitum, in presentia omnium Sacerdotum, & Cleri, & Senatus, incendio consumpsit; vt refert Card. Baton. tom. 7. ann. 571. vbi inter alia hæc dicit: Sed & quam Deo ipsi displicuerit illud, manifestum est; cum, ad aliorum exemplum, eundem Bonifacium citò ex hac vita subtraxit Hæc Card. Baro. & Gonz. de Illeceas in hist. Pontific. in vita eiusdem Bonifacii.

3. Quæ omnia magis firmantur ex verbis S. Syluerij Pontificis & Mart. in epist. quæ habetur tom. 2. Conc. ad Vigil. qui factione Belisarij, eundem S. Syluerium Sede expulerat & in illam fuerat intrusus; dum sic ait; Quia contra iura Canonica temporibus sanctæ memoriæ Bonifacii Papæ ipso viuente, designari conabar, nisi tibi amplissimi Senatus obuiaffet Iustitia; tunc prouidentia Pastoralis, ac Pontificali auctoritate tua execranda iam debuerat auferri: sed dum paruus vulnus in te neglectum est; insanabile creuit apostema. Hæc S. Martyr.

4. His tamen non obstantibus, displicet mihi id, quod asserit Paulus Grylandus Dominicanus in decisionib. fidei Carol. v. Papa num. 17. Nempe esse propositionem temerariam, asserere, Pontificem posse sibi eligere Successorem. Nam vt verum fatear, hic Author aliquando nimis audacter se gerit in censurandis opinionibus, & debebat considerare istam propositionem, quam vt temerariam damnat, docuisse ornamentum suæ Religionis, Magistrum Victoriã, & sapientissimum Vasquez; præter multos alios viros doctos. Et licet Pius IV. in cit. decret. Consistoriali vocet hæc opinionem falsam, tamen aliquis possit dicere de illo non constare autenticè, & declarationem illam Pontificis in lucem non prodisse; ideo non obstante, quod ego firmiter teneam, non posse Pontificem Successorem sibi eligere; tamen puto sententiam affirmatiuam Magistri Victoriæ non posse aliqua censura iniuri donec aliter ab Apostolica Sede determinatum fuerit; & Pater Suar. vbi sup. probabilem illam vocat: & à fortiori idem dicendum erit de ipsius sententia, & Patris Amici, licet mihi non placeat; & ideo illam impugnat ex eadem Societate Turrian. in 2. 2. D. Thom. 10. 1. diff. 15. dub. 3. non in ille casus peculiaris necessitatis potest moraliter contingere; & ideo non fuit necessaria talis potestas. Concludendum est igitur absolutè, Pont. non posse sibi eligere Successorem.

5. Nota verò quod post hæc scripta inueni sententiam affirmatiuam, quam supra impugnaui, docere etiam Martin. Ledes. ex inelyto Ordine Dominicanico, præstantissimum Theologum, qui in 2. Quart. q. 20. art. 4. concl. 10. fol. mibi 312. col. 4. sic ait: Beatus Petrus potuit eligere, & designare sibi Successorem, qui defuncto Petro sine alia electione esset summus Pontifex. Hæc conclusio non recipitur ab aliquib. Theologis recentioribus, eò quod sint Pontificiæ Dignitati aliquantum infiores, quam deceret, alioqui, pij & Christiani Scriptores, qui si fides adhibenda est veris narrantibus, Clementem ipse viuens in Pontificem nominauit, vt habetur 8. quæst. 1. c. Si Petrus ex auctoritate Ioan. I. I. qui fuit temporibus Iustiniani. Præterea poterat ferre legem de electione Successoris: ergo potuisset ferre legem, quod viuens Pontifex eligeret Successorem, immò illa lex videtur futura conuenientissima ad tollendum Schismata, & ambitiones: sicut apud Romanos, & durante adhuc Magistratu consulum, designabantur futuri Consules; ergo ita potuit fieri de summo

no Pontifice. Præterea potuit ferre legem, quod Episcopus quicumque viuens nominaret sibi Successorem, quare non posset etiam de Summo Pontifice; unde sequitur, quod idem potuit facere quilibet Successor Petri, cum quilibet successor habeat eandem potestatem, quam Petrus habuit. Ita Ledesin, qui, ut vides, Victoria verba ad verbum transcripsit. Sed eius argumenta superius reiecta sunt: Et ut verum fatear, parum modeste dixit, Authores qui nostram sententiam tenent, esse Pontificiæ dignitati inoffensos; nam tales essent plures Doctores ex sua Religione, & præsertim R. Magister Candidus, qui ut dixi, mordicus nostræ sententiæ adhæsit. Non est igitur villo pacto circa præsentem quæst. ab opinione negatiua recedendum.

§. 1. Verum post hæc iam impressa inueni circa præsentem difficultatem nouissimè Patrem Arriagam in *Chr. Theolog. tom. 5. disput. 7. sect. 7. num. 47.* hæc asserere. Dico secundò, valde probabile esse, posse Papam designare sibi Successorem; nam id Petrum fecisse designando Clementem est ferè communis sensus: esto multi dicant, Clementem renunciaisse, & non nisi post Linum, & Clerum, successisse. Pater tamen Suarez probabilius putat, hos duos non veros Papas, sed Coadiutores Petri fuisse. Quidquid verò de eo factò sit,

In Tract. 5. De Potestate Papæ eligendi sibi Successorem, in sine Resol. quarta, hæc apponantur.

§. 1. Verum post hæc iam impressa inueni circa præsentem difficultatem nouissimè Patrem Arriagam in *Chr. Theolog. tom. 5. disput. 7. sect. 7. num. 47.* hæc asserere. Dico secundò, valde probabile esse, posse Papam designare sibi Successorem; nam id Petrum fecisse designando Clementem est ferè communis sensus: esto multi dicant, Clementem renunciaisse, & non nisi post Linum, & Clerum, successisse. Pater tamen Suarez probabilius putat, hos duos non veros Papas, sed Coadiutores Petri fuisse. Quidquid verò de eo factò sit,

cetè cum Papa possit designare Electores. Imò id vni personæ committere, nec aliudè constat, negaram ei esse potestatem designandi Successorem, non est cur ei non concedatur; quia quodammodo plus est committere vni alteri eam designationem, quam immediatè per se præstare: nam ipse censetur melius personas noscere, & magis prouidurus Ecclesiæ, habiturus etiam præsumitur maiorem considerationem in designanda persona; quam haberet alter Elector ab ipso designatus. Dices primò, Fieret inde quasi hæreditarius Papatus. Respondeo; eodem modo fieri posse, si designet vnum tantum Electorem; quia ille potest esse Nepos, aut sanguineus, & potest se ipsum nominare, vel alium consanguineum; & tamen certum est posse, si velit, vni tantum dare eam vim electiuam. Respondeo secundò, Deum, qui curam habet suæ Ecclesiæ suauiter posse id impedire mille modis. Ob hanc tamen objectionem putat P. Suarez, vniuersaliter Papam non habere eam potestatem, sed solum in aliquibus casibus. Ego tamen censeo, vel vniuersaliter ei negandum, vel vniuersaliter concedendum. Quod etiam docet P. Torres *suprà*; nam si semel licitè, & valide potest, quando datur aliqua vrgens ratio, certè valide etiam faciet, esto illicite, licet non detur talis ratio: quia similes potestates non solent à Deo concedi cum ea restrictione, ut solum quando est iusta causa valeant: ut patet in potestate Sacerdotis ad consecrandum valide, in potestate ipsius Papæ ad constituendos Episcopos: potest enim etiam indignissimos valide eligere, ordinare, &c. Et denique si ex natura rei, eo quod ipsi tota Ecclesia sit tradita, sequatur ea vis eligendi, semper eam habebit; si verò inde non sequitur, non est fundamentum, ut dicamus in hoc, vel illo casu, non verò in omnibus, eam habere. Hæc omnia Pater Arriaga.

TRACTATUS SEPTIMVS
DE
POTESTATE, ET PRIVILEGIIS
S. R. E. CARDINALIUM, ATQVE DE
Collocationibus, & Scriptionibus veteris tempore
Conclaus.

RESOLVTIO PRIMA.

An Dignitas Cardinalium sit prima post Pontificatum? Vbi plura de eorum præstantia enumerantur? Ex p. 5. tract. 2. Res. 1.

§. 1. **B**ELLVM aggredior, sine tamen sanguine, cum quodam neoterico Hispano, viro alioquin docto; & is est Maurus Alzedo in *sua praxi Episc. siue de excellentia Episcopatus, part. 1. cap. 8. n. 33.* vbi docet, quòd Episcopatus est prima dignitas post Papatum, & in Ecclesia secundum locum obtinet, quia in primo loco est Papatus, & in secundo Episcopatus. Ita ille. Unde *num. 36.* infert, quòd si alioqui Episcopi commensales continui fuerint alicuius Cardinalis, non potest dici quòd eius familiares sint,

quia eo maiores sunt, quod est singulare contra Episcopos commensales Cardinalium, qui dicunt *el Cardinal mi Señor.* Ita ille.

2. Probat potest hæc sententia, quia apud factos Canones passim legitur nullum in Ecclesia Dei maiorem Episcopali ordine reperiri, ut notatur in *c. quærites 1. quæst. 8. c. in cap. antiqua, de priuileg.* & constat ex Dionysio *lib. 5. de Eccles. Hierarch.* ob idque Romanus Pontifex se Episcopum appellet, iuxta Glossam *ver. Episcopus, in Proamio.* ibi. *Episcoposque fratres* ceteros verò filios nominet. *cap. quam graui, prima distinct.* Deinde quòd in Concilio Carthagin. IV. & in Concilio Romanis Episcopi præcedebant Cardinales in Sede Concilij, & actibus plurimis: constat autem ex ordine sedendi maiorem dignitatis ostendi, iuxta textum in *cap. vlt. dist. 93.* Vide etiam *cap. ante omnia, & ibi Glossam, 40. dist.* Confirmatur hæc opinio ab Alzedo ex *epist. 19. D. Aug. vbi sic ait.* Quod